

**SZKOŁA PODSTAWOWA
IM. JANUSZA KORCZAKA W KLESZCZOWIE**

**ZASADY OCENIANIA
Z JĘZYKA POLSKIEGO
W KL. IV- VIII**

**Opracował zespół
nauczycieli języka polskiego**

1. W trakcie procesu nauczania nauczyciel ocenia poziom wiedzy i umiejętności ucznia, określa jego postępy w opanowaniu wymagań edukacyjnych przewidzianych w podstawie programowej i wybranym programie nauczania.
2. Przedmiotem oceny z języka polskiego są wiadomości i umiejętności zdobywane przez ucznia w procesie nauczania oraz prezentowana przez niego postawa.
3. Oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne na podstawie ocen bieżących ustala nauczyciel-polonista prowadzący zajęcia edukacyjne. Podstawą wystawienia ocen śródrocznych i rocznych są następujące formy oceny umiejętności uczniów:
 - obserwacja pracy ucznia na lekcji: techniki czytania, poziomu rozumienia tekstu i poleceń, wypowiedzania się, praktycznej sprawności językowej, notowania, zaangażowania w samodzielną pracę,
 - aktywność na zajęciach lekcyjnych,
 - wykonywanie przez ucznia innych czynności lub prac typu, np. udział w konkursach, przedstawieniu, przygotowaniu wystawy.
4. Szczegółowo oceniane są następujące formy aktywności, które oznaczono w dzienniku kolorem (czarnym, zielonym, czerwonym, niebieskim, fioletowym). Każda forma aktywności daje możliwość zdobycia oceny celującej.

Forma aktywności	Kolor zapisu w dzienniku
Diagnoza wstępna (w formie %)	czarny
Oceny za zgromadzone „plusy” lub „minusy”	
Praca w grupach	
Czytanie różnych tekstów kultury	
Odpowiedź ustna	zielony
Kartkówka	
Prowadzenie zeszytu (indywidualny wymóg nauczyciela-polonisty)	
Praca na lekcji- pisanie tekstów, formułowanie notatek, udział w dyskusji, ćwiczenia, własna aktywność ucznia	
Wygłoszenie tekstu z pamięci (recytacja), przemówienie	
Aktywność na zajęciach koła, zespołu wyrównawczego, akademii, przedstawienia (również uroczystości gminne)	
Wykonanie pomocy dydaktycznych, praca na rzecz szkoły w ramach przedmiotu	
Realizacja i prezentacja projektu	
Diagnoza półroczna i roczna (w formie %)	
Sprawdzian, test, praca klasowa	Czerwony
Samodzielna praca z tekstem w formie testu, sprawdzianu, pracy stylistycznej itp.	
Dyktando	

Osiągnięcia w konkursach

Rodzaj konkursu	Ocena	Kolor zapisu w dzienniku
Konkursy szkolne od 1. do 3. miejsca	6	
Konkursy pozaszkolne od 1. do 10. miejsca	6	
Konkursy ogólnopolskie		
laureat, finalista, wyróżnienie	6	
od 4. do 10. miejsca	6	
od 11. do 20. miejsca	6	
w sytuacji, gdy nie podano lokat:		
50%- 75% punktów możliwych do zdobycia	6	
76 % i powyżej	6	
Konkursy kuratorskie		
awans do II etapu konkursu	6	
awans do III etapu konkursu	6	

5. Oceny przewidywane (półroczna i roczna) wynikają bezpośrednio z uzyskanych ocen bieżących.
6. Po terminie poinformowania rodziców o przewidywanej ocenie śródrocznej lub rocznej ocena może ulec zmianie.
7. Uczeń nieobecny na pracy klasowej, teście kontrolnym lub innej formie dłuższego sprawdzianu musi go napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nieprzekraczającym 2 tygodnie od dnia powrotu do szkoły.
8. Poprawa prac klasowych ocenionych na ocenę niedostateczną jest obowiązkowa i odbywa się w terminie nieprzekraczającym 2 tygodni od otrzymania oceny.
9. Formy i terminy zaliczania kartkówek i sprawdzianów Nieobecność podczas:
 - sprawdzianu – uczeń przystępuje do sprawdzianu najpóźniej w ciągu dwóch tygodni po powrocie do szkoły. Po upływie tego terminu nauczyciel wskazuje termin zaliczenia.
 - kartkówki – o formie i terminie zaliczenia decyduje nauczyciel przedmiotu.
10. Każdą pracę klasową napisaną na ocenę niesatysfakcjonującą ucznia można poprawić. Poprawa jest dobrowolna i odbywa się w ciągu 2 tygodni od otrzymania oceny.

11. Uczeń poprawia ocenę tylko raz, a otrzymana ocena z poprawy odnotowana jest w dzienniku.
12. Pod koniec I półrocza oraz pod koniec roku szkolnego uczniowie przystępują do testów diagnostycznych. Nauczyciel może przeprowadzić diagnozę na początku roku szkolnego. Oceny z diagnozy mają postać procentową. Dla uczniów klas ósmych diagnozą śródroczną są próbne egzaminy ósmoklasisty, a diagnozą końcową- egzamin ósmoklasisty.
13. Za pracę na lekcji uczeń może otrzymać ocenę (od celującej do niedostatecznej). Nauczyciel ma prawo za odpowiedzi krótsze i mniej szczegółowe nagrodzić ucznia „plusem” (sześć, „+” = ocena celująca). Jeżeli uczeń nie wykonuje poleceń nauczyciela, nie robi ćwiczeń, błędnie odpowiada na pytania, na które padła wcześniej odpowiedź lub wynika ona z toku lekcji, nauczyciel może postawić ocenę niedostateczną.
14. Uczeń ma prawo do sześciokrotnego nieprzygotowania się do zajęć lekcyjnych w ciągu jednego półrocza. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się:
 - a. brak pomocy potrzebnych na lekcję,
 - b. nieprzygotowanie do odpowiedzi na temat wiadomości wprowadzonych dzień wcześniej.
15. Każde następne nieprzygotowanie to ocena niedostateczna.

Zgłoszenie „nieprzygotowania” nie dotyczy:

 - nieznajomości tekstu literackiego, na przeczytanie którego nauczyciel wyznaczył termin (dłuższy niż 1 dzień),
 - wygłoszenia tekstu z pamięci (termin wyznacza nauczyciel)
 - niezapowiedzianej kartkówki, sprawdzającej wiadomości z 3 ostatnich lekcji, chyba że uczeń ma tzw. „szczęśliwy numer”.

16. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych.

Nauczyciel:

- informuje ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz postępach w tym zakresie,
- udziela uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie informacji zwrotnej (IZ),
- udziela wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju,
- motywuje uczniów do dalszych postępów w nauce.

Ocenianie przedmiotowe dostarcza rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia.

Ocenianie przedmiotowe umożliwia nauczycielom doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktycznej.

17. Odpisywanie zadania od kolegi lub korzystanie po kryjomu z książki, z telefonu, z zeszytu, ściągę przy odpowiedzi ustnej lub pisemnej skutkuje oceną niedostateczną.

18. Za pracę skopiowaną z zasobów internetowych, co zostanie udowodnione uczniowi, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

19. W przypadku pracy wykonanej na lekcji niesamodzielnie może zostać zlecone uczniowi ponowne wykonanie zadania.

- Nauczyciel może zadać uczniowi pracę domową pisemną lub praktyczno-techniczną. Taka praca, wykonana w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych, nie jest dla ucznia obowiązkowa.
- Nauczyciel nie wystawia oceny z tej pracy.
- Nauczyciel sprawdza zadaną i wykonaną przez ucznia pracę i udziela mu informacji zwrotnej;

20. Wszystkie prace uczniowskie podlegają kontroli, ale nie wszystkie muszą zostać ocenione.

21. Informacja zwrotna (IZ):

- jest przekazywana uczniom przez nauczyciela,
- dotyczy mocnych i słabych stron jego pracy oraz ustalenia kierunków dalszej pracy,
- powinna zawierać:
 - wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia,
 - wskazanie tego, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia,
 - wskazówki – w jaki sposób uczeń powinien poprawić ocenę,
 - wskazówki – w jakim kierunku uczeń powinien pracować dalej.

22. Prace pisemne uczniów są udostępniane rodzicom/ prawnym opiekunom podczas spotkań z nauczycielem (wywiadówek, konsultacji pedagogicznych) bez możliwości kopiowania tych prac.

23. Ocenianie sprawdzianów, kartkówek, dyktand, dłuższych form wypowiedzi, wygłaszanie tekstów z pamięci.

- Ocenę ze **sprawdzianu** ustala się według skali procentowej:
 - 0%-29% - niedostateczny
 - 30%-49% - dopuszczający
 - 50%-74% - dostateczny
 - 75%-89% - dobry
 - 90%-94% - bardzo dobry
 - 95%-100% - celujący
- Ocenę z **kartkówki** ustala się według skali procentowej:
 - 0%-29% - niedostateczny
 - 30%-49% - dopuszczający
 - 50%-74% - dostateczny
 - 75%-89% - dobry
 - 90%-99% - bardzo dobry
 - 100% - celujący
- Przy ocenianiu poprawności ortograficznej **dyktanda** stosuje się zasadę:
 - bezbłędnie => celujący
 - 1-2 błędy => bardzo dobry
 - 3 – 5 błędów => dobry
 - 6- 8 błędów => dostateczny
 - 9- 11 błędów => dopuszczający
 - 12 i więcej błędów => niedostateczny
 - Błędem ortograficznym, obniżającym ocenę (błąd I stopnia) jest niepoprawna pisownia wyrazów odnoszących się do poznanych zasad;
 - 3 błędy w wyrazach, których nie uzasadniają poznane reguły ortograficzne (błąd II stopnia), są równoważne błędowi obniżającemu ocenę;
 - 3 błędy interpunkcyjne są równoważne błędowi obniżającemu ocenę.
 - 3 pomyłki są równoważne błędowi obniżającemu ocenę.

Pomyłka to:

- przestawianie lub gubienie liter,

- - opuszczanie znaków diakrytycznych (ale tylko wtedy, gdy nie chodzi o zróżnicowanie głosek i wyrazów)

Dłuższe formy wypowiedzi uczniów klas IV- VI ocenia się według poniższych kryteriów:

- Realizacja tematu (treść i forma) 0- 3 p.
- Segmentacja tekstu 0- 1 p.
- Język 0- 2 p.
 - nie więcej niż 2 błędy językowe (składniowe, leksykalne, fleksyjne lub stylistyczne) - 2 p.
 - 3 błędy- 1 p.
 - więcej niż 3 błędy – 0 p.
- Ortografia 0- 1 pkt.

Jeżeli uczeń wielokrotnie popełnia ten sam błąd w danym wyrazie (lub rodzinie wyrazów), błąd ten liczy się tylko jeden raz.

Poprawność zapisu sprawdza się zgodnie z zakresem znajomości zasad ortograficznych.

- nie więcej niż 2 błędy ortograficzne – 1 p.

- Więcej niż 2 błędy ortograficzne – 0 p.

Uczeń z dysleksją: przyznaje się punkt, jeśli uczeń zamyka myśli w obrębie zdań (nie ma potoku składniowego).

- Interpunkcja 0- 1 pkt.

Poprawność zapisu sprawdza się zgodnie z zakresem znajomości zasad interpunkcyjnych.

- nie więcej niż 2 błędy interpunkcyjne – 1 p.

- więcej niż 2 błędy interpunkcyjne – 0 p.

8 pkt.- celujący

7 pkt.- bardzo dobry

6 pkt.- dobry

5 pkt.- dostateczny

4 pkt.- dopuszczający

3 pkt.- 0 pkt.- niedostateczny

Uczeń z dysleksją: przyznaje się punkt, jeśli uczeń rozpoczyna zdania wielką literą i kończy w odpowiednich miejscach odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi.

Kryteria oceniania form wypowiedzi oraz testów wyboru dla klas VII- VIII są spójne z wytycznymi Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej i znajdują się w osobnym dokumencie, zatytułowanym *Kryteria oceniania wypracowań i testów wyboru w klasach VII- VIII*.

Podczas wygłaszania **tekstów z pamięci** bierze się pod uwagę:

- Znajomość tekstu 0- 2 p.
- Właściwe tempo mówienia 0-1 p.
- Wymowę i intonację 0-2 p.
- Interpretację (wrażenia artystyczne) 0- 2 p.

7 pkt.- celujący

6 pkt.- bardzo dobry

5 pkt.- dobry

4 pkt.- dostateczny

3 pkt.- dopuszczający

2 pkt.- 0 pkt.- niedostateczny

24. Uczniom posiadającym opinię bądź orzeczenie z poradni pedagogiczno-psychologicznej obniżane są wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami te poradni.

KRYTERIA OCENIANIA UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W NAUCE CZYTANIA I PISANIA ORAZ UCZNIÓW UZDOLNIONYCH

Praca z uczniem z trudnościami w nauce dostosowane są do potrzeb i możliwości psychofizycznych dziecka, zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno- pedagogicznej. Edukacja polonistyczna dzieci borykających się z różnego rodzaju trudnościami skierowana jest na rozwój kompetencji językowych.

1. Ocenianie prac literackich

Podczas oceniania prac literackich bierze się pod uwagę:

- a. realizację tematu pracy,
- b. zachowanie trójdzielnej kompozycji,
- c. zamykanie myśli w obrębie zdania (nie ma potoku składniowego),
- d. poprawność językową,

- e. stosowanie znaków interpunkcyjnych,
- f. poprawność ortograficzna- pisownia dużą i małą literą.

2. Ocenienie dyktand.

- 1- 2 błędów: celujący
- 3- 5 błędów: bardzo dobry
- 6- 8 błędów: dobry
- 9- 11 błędów: dostateczny
- 12- 14 błędów: dopuszczający
- 15 i więcej błędów: niedostateczny

Sprawdzenie postępów w dziedzinie ortografii odbywa się w formie tekstów pisanych ze słuchu, wstawiania w wyrazy odpowiednich liter lub ćwiczeń ortograficznych.

3. Czas pracy dziecka jest wydłużany według potrzeb.

DYSLEKSJA ROZWOJOWA, DYSORTOGRAFIA

- Daje się możliwość uzupełniania prac pisemnych wypowiedzią, jeśli uczeń wyrazi taką potrzebę.
- Nie odpytuje się ucznia z czytania głośnego na forum klasy/grupy.
- Podczas oceny prac pisemnych nie obniża się punktacji za opuszczanie liter, ich gubienie czy też przestawianie, jeśli nie wpływa to na zmianę znaczenia wyrazu.
- Uznaje się zapis fonetyczny wyrazu.
- W miarę możliwości wydłuża się czas na napisanie pracy klasowej/ sprawdzianu/ testu.
- Sprawdziany i kartkówki ocenia się na podstawie poziomu opanowanej wiedzy, stylu i poprawności językowej z pominięciem poprawności ortograficznej.
- Możliwe jest wykonywanie dłuższych prac literackich z wykorzystaniem komputera.
- Uczestnictwo w klasowych dyktandach i ćwiczeniach sprawdzających poziom opanowania zasad ortograficznych, jednakże popełnione błędy stanowią podstawę do dalszych ćwiczeń.
- Możliwość zapoznania się z wersją audio lektury (po uzgodnieniu z nauczycielem).
- Możliwość wydłużenia terminu pamięciowego opanowania wiersza lub fragmentu prozy.
- Motywowanie do samodzielnego poprawiania błędów z wyjaśnieniem zasad pisowni, które winny być powtarzane i utrwalane w oparciu o słownik ortograficzny.

- Trafność interpretacji jest przedkładana nad ocenę szczegółowej poprawności zapisu symboli i znaków graficznych.
- Powtarza się polecenia i upewnia, czy zostały dobrze przez ucznia zrozumiane.
- Ucznia wspomaga się pytaniami pomocniczymi przy odpowiedziach ustnych.
- Postępy w nauce, systematyczność pracy oraz zaangażowanie w pokonywanie trudności wynikających z dysfunkcji wpływa na ocenę półroczną/ roczną.

DYSGRAFIA

- Akceptuje się pismo drukowane.
- Pozwolenie na pisanie prac domowych na komputerze.
- Podczas sprawdzianu stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, co pozwoli skoncentrować się na treści a nie na pisowni.
- Nie ocenia się ucznia za charakter i estetykę pisma, przy ocenie zeszytu przedmiotowego brane są pod uwagę kompletne i poprawne pod względem merytorycznym notatki.
- W przypadku nieczytelnych zapisów lub prac uczeń ma obowiązek odczytania ich nauczycielowi.
- Przewaga wypowiedzi ustnych nad pisemnymi.
- Postępy w nauce, systematyczność pracy oraz zaangażowanie w pokonywanie trudności wynikających z dysfunkcji wpływa na ocenę półroczną/ roczną.

UCZEŃ Z ADHD

- Posadzenie ucznia z dala od okna.
- Nieodpytywanie w stanie silnego pobudzenia.
- Wyznaczenie uczniowi konkretnego celu i działania.
- Dzielenie zadań na mniejsze, możliwe do zrealizowania etapy.
- Wydawanie jasno sprecyzowanych poleceń.
- Wydłużenie czasu odpowiedzi.
- Poproszenie ucznia o powtórzenie polecenia.
- Częste nawiązywanie kontaktu wzrokowego.
- Przypominanie o terminowych zadaniach.

UCZEŃ Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ

- Pomaganie w pokonywaniu trudności.

- Na zajęciach umożliwianie uczniowi korzystania ze sprzętu medycznego i leków, zgodnie z zaleceniami lekarza.
- Dostosowanie miejsca pracy ucznia do wymogów określonych przez lekarza.
- W przypadku dłuższej nieobecności umożliwienie zaliczenia materiału w dodatkowych terminach.
- Stosowanie metod uspołecznienia.

UCZEŃ Z AFAZJĄ

- Formułowanie krótkich i prostych poleceń.
- Kontrolowanie, czy uczeń zrozumiał polecenie, udzielanie dodatkowych wyjaśnień.
- Wydłużenie czasu na wykonywanie zadań.
- Podawanie najważniejszych informacji w ciągu pierwszych 15 minut lekcji.
- Wykorzystywanie etykiet, fiszek, tablic poglądowych.
- Wykorzystywanie metod globalnych, syntetycznych i poglądowych.
- Tworzenie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych.
- Uwzględnienie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi.
- Umożliwienie uzupełnienia wypowiedzi ustnej zapisem.

UCZEŃ ZE SPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ NIŻSZĄ NIŻ PRZECIĘTNA **dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych** **dziecka**

- Zmniejsza się ilość, stopień trudności i obszerność zadań.
- Dzieli się materiał na mniejsze partie, wyznacza się czas na ich opanowanie i odpytywanie.
- Wydłuża się czas na odpowiedzi.
- Odpytuje się po uprzedzeniu, kiedy i z czego dokładnie uczeń będzie pytany.
- umożliwia się wypowiadanie przez ucznia na określony temat w kilku krótkich, prostych zdaniach.
- Często podchodzi się do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowych wyjaśnień.
- Zwiększa się ilość czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.
- Wspomaga się pytaniami pomocniczymi przy odpowiedziach ustnych.
- Nagradza się wysiłek wkładany przez ucznia w wykonywane zadania.

- Daje się więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomaga się w ich odczytaniu.
- Nie wymaga się od ucznia głośnego czytania przy klasie nowych tekstów.
- Podaje się jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wyводу, treść, styl, kompozycja itd.).
- Uczy się tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie).
- Przy wystawianiu oceny końcowej ucznia z przedmiotu bierze się pod uwagę: wysiłek ucznia, jego starania i motywację oraz stopień zainteresowania przedmiotem, obowiązkowość i poziom wypowiedzi ustnych.

UCZEŃ UZDOLNIONY

- Indywidualizuje się, stopniuje trudności.
- Rozwija się jego zainteresowania.
- Angażuje w pomoc koleżeńską uczniom z trudnościami edukacyjnymi.
- Zachęca się do udziału w konkursach, olimpiadach przedmiotowych.
- Powierza się odpowiedzialne role.
- Tworzy się sytuacje dydaktyczne, będące wyzwaniem i źródłem satysfakcji dla ucznia.

UCZEŃ ZE SPEKTRUM AUTYZMU

- Omawianie materiału niewielkimi partiami, o mniejszym stopniu trudności (nie obniżając poniżej wymagań zawartych w podstawie programowej).
- Podawanie poleceń w prostszej formie, dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe treści.
- Stosowanie pochwał w sytuacji, kiedy uczeń zapamiętał coś, o czym nie pamiętał wcześniej.
- Wprowadzanie nowych treści i zadań ze szczególnym objaśnieniem (np. instrukcje obrazkowe zamiast słownych bądź mieszane).
- Przywoływanie uwagi ucznia, jeśli się zdekoncentruje.
- Wykorzystywanie szczególnych talentów ucznia, np. pamięci w zapamiętywaniu szczegółów z lektury.
- Niekrytykowanie, nieocenianie negatywne na forum klasy.
- Korzystanie z pomocy nauczyciela współorganizującego proces kształcenia przy odczytywaniu poleceń, tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi.

UCZEŃ Z ZESPOŁEM ASPERGERA

- Omawianie materiału niewielkimi partiami, o mniejszym stopniu trudności (nie obniżając poniżej wymagań zawartych w podstawie programowej).
- Systematyczne przywoływanie uwagi i kontaktu wzrokowego.
- Stosowanie prostych, jasnych komunikatów – bezpośrednio do ucznia.
- Ustalenie systemu nagradzania za właściwe zachowanie i aktywność na lekcji, wdrożenie i konsekwentne wymaganie.
- Wydłużenie lub ustalenie określonego czasu pracy.
- Przygotowanie ucznia do wszelkich zmian w otoczeniu oraz rozkładzie dnia.
- Systematyczny kontakt z rodzicami ucznia.
- Zachęcanie do nawiązywania kontaktów z rówieśnikami.
- Dbanie o optymalną pozycję ucznia autystycznego w klasie.
- Niekrytykowanie, nieocenianie negatywne na forum klasy.
- Korzystanie z pomocy nauczyciela współorganizującego proces kształcenia przy odczytywaniu poleceń, tekstów oraz przy zapisywaniu odpowiedzi.